

Kære læser - har du mulighed for at støtte os?

POV er et uafhængigt medie, der er åbent for alle og støttet af vores læsere.

Vi vil ikke lukke vores indhold inde bag en betalingsmur, men det koster selvfølgelig at lave redigeret kvalitetsjournalistik.

Hvis du har mulighed for at støtte POV med et fast månedligt beløb, kan du hjælpe os med fortsat at udkomme.

Det kan du gøre nemt og direkte med Visa eller Mastercard ved at klikke her:

25 kr./md. →

50 kr./md. →

100 kr./md. →

☰ Menu

POV. INTERNATIONAL
NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGEBREV HVER FREDAG

Ny roman af Kristian Bang Foss: Kampen om sandheden og glæden ved akademikerløn

af Lauritz Korfix Schultz

Publiceret 06/09/2019 i Bøger/Kultur

LITTERATUR // ANMELDELSE – Sangen om, at vi i Danmark har lige muligheder for at blive dem vi vil være, skal tages op til revision. I hvert fald hvis man spørger forfatteren Kristian Bang Foss, der er romanaktuel. *Frank vender hjem* er et medrivende og morsomt bud på at fortælle den store historie om de store klasseforskelle i det lille land.

At Danmark er et classesamfund, er ikke nogen nyhed. Det er nok nærmere en styghed, mange let glemmer. Classesamfundet kan kun de mest hårdnakkede socialdemokrater ikke se, ved igen og igen at gentage, at der i Danmark er lige muligheder for alle. Netop de manglende muligheder, for ikke at tale om de genvordigheder der er ved at forsøge at træde ud af sin sociale klasse, er motoren i Kristian Bang Foss' fjerde roman *Frank vender hjem*.

Frank bliver undfanget i et buskads tæt på Damhussøen af Ellen og Tage. Det sker efter Tages band har spillet på Damhuskroen. Så er der ikke kun skruet op for musikken, men også for klicheerne. Og det er ikke ondt ment. Ellen elsker ikke Tage, men er tilfreds med ham som fader, så længe han ikke taber den lille Frank, hvilket egentligt er et lavt succeskriterium, som voksen-Frank senere reflekterer over.

“

Tage bliver endnu dummere og mere tillukket, da han styrter på sin Puch Maxi. Snart begynder han at spille og synge på Strøget, under navnet Rock Tage. Det lyder som en Kandiskoncert i modvind”

Tage bliver endnu dummere og mere tillukket, da han styrter på sin Puch Maxi. Snart begynder han at spille og synge på Strøget, under navnet Rock Tage. Det lyder som en Kandiskoncert i modvind – og kejseren kan ikke selv se, at han ikke har noget tøj på. Derfor lider han store ydmygelser af afstumpede danskere, der ikke levner plads til originaler. Det sætter sig i sønnen Frank.

Frank har følelsen af, at livets store beslutninger er uden for hans egen kontrol. Den usle barndom har ikke bare formet ham, det har tegnet hans skæbne. Franks mor, Ellen, er heller ikke just ressourcestærk: ”En kvinde i mødregruppen havde sagt, at det var let at være mor, for man skulle bare lytte til sine instinkter, og Ellen havde lyttet, men kunne ikke høre nogen instinkter.”

Frank starter alligevel på universitetet, men føler ikke, at han hører til. Fortiden er ikke sådan at løbe fra. Hans største mareridt er, at forelæseren skal udbryde: ”Og for øvrigt vil jeg gerne vide, hvad Rock

Tages søn bestiller her?” Følelsen af ikke at høre til, er dog ikke forbeholdt underklassen, som Frank repræsenterer. Også overklassekarikaturen Fridolin forsøger at påtage sig en identitet for at fremstå attraktiv og vigtig på litteraturvidenskab på KUA.

For at høre til må man spille roller og dermed konstant være bange for, hvornår man bliver opdaget og stemplet, som den taber man er. Til gengæld er Frank en taber, der har ret. Sandheden bliver hans vigtige holdepunkt.

Forelskelse

Frank bliver forelsket i Thea, hvis mor er en tv-berømthed fra DR. De kommer på bizar vis i kontakt med hinanden, som jeg ikke vil afsløre her, men sjovt er det. I Frank og Theas forhold er forskellighederne først en styrke, siden en hæmsko, særligt på grund af den kapitalistiske og dobbeltmoralske familien Holmberg, som Thea kommer fra. Mønsterbryder er ikke noget positivt ord for Theas overklassefamilie, der er blevet rige på beskidt vis under 2. verdenskrig.

“

Thea beundrer Franks impulsivitet og integritet, der står i modsætning til den diplomatiske og beregnende opvækst, hun selv er rundet af. Men ét er at flirte med en anden social klasse, noget andet er helt at forlade den.”

Det er ikke kun Frank, der vil flygte fra sin fars dystre historie. Romanen springer flittigt i tid for at kunne fortælle historien om Thea: Også hun flygter fra sin opvækst i et af romanens lange flashbacks, selv om den er markant mere privilegeret end Franks. Thea beundrer Franks impulsivitet og integritet, der står i modsætning til den diplomatiske og beregnende opvækst, hun selv er rundet af. Men ét er at flirte med en anden social klasse, noget andet er helt at forlade den.

De skinner, Frank og Theas forhold kører på, bliver mindre og mindre parallelle og er uden tøven bogens mest medrivende spor. Det ene øjeblik lider man med Frank, det andet øjeblik ønsker man ham væk fra overklasseløget Thea, der har en yderst tiltrækkende krop, men som på trods af, at hun er et godt menneske, heller ikke kan løbe fra sin fortid.

Væk fra Thea kommer Frank da også, da han sejler i kajak og mister sin pagaj. Det bliver ganske dramatisk og livstruende for Frank ude på det åbne hav. Hjemme i København tvivler Thea på, om Frank

nogensinde kommer tilbage. I mellemtiden byder den veltalende højskolelærer Carsten sig til, og Thea skal snart føde.

Den manglende pagaj står som et stærkt symbol på Franks manglende ressourcer. Symbolikken bliver da heller ikke ringere af, at kajakken er en gave fra Thea til Frank. Har hun ønsket hans afgang? Spørgsmålet bliver, om Frank vil vende tilbage til sine rødder ved at lide tidlig død ude på det åbne hav ligesom sin far, Rock Tage, der også døde i utide. Eller om han vender hjem til sin store kærlighed Thea. Titlen *Frank vender hjem* åbner for begge muligheder.

Mange spor i romanen

Romanen tager sig lange digressioner, og flyver i rap prosa ud på omveje, der beretter om hovedpersonernes fortid i Skagen, Damaskus og Andalusien. Ligesom den tager sig tid til at fortælle om Franks forældre, der tilhører underklassen og Theas forældre, der tilhører overklassen.

De mange spor tilfører romanen ekstra lag, man ikke vil være foruden. Var det ikke for dem, havde vi ikke hørt om Theas far, André, der har kæmpet for en stærk venstrefløj og lavet et tidsskrift mod højrepopulismen gennem mange år. Han ender med at få transplanteret en ny lever fra en afdød DF'er, der sad i byrådet i Vejle. Det må ikke slippe ud. Ikke så meget selve transplantationen. Mere hvor leveren kommer fra. Det er kun Bang Foss, der kan finde på sådan noget – og det er igen ikke ondt ment. Tværtimod.

“

Han væmmes ikke så meget over selve truslen om, at han er et nazisvin, men mere at det sammensatte navneord fejlagtigt er skrevet *nazi svin* af en bande fra Lolland.”

Andrés stigning fra middelklasse til overklasse fortæller også en vigtig historie om, at det ikke kun er svært at forsøge at tage store classespring. Selv enkelte step op ad klassestigen kan være en identitetsmæssig udfordring, når det kolliderer med et venstreorienteret selvbillede. Særligt fordi han selv bliver hyperkapitalist. Derudover er han snobbet. Han væmmes ikke så meget over selve truslen om, at han er et nazisvin, men mere at det sammensatte navneord fejlagtigt er skrevet *nazi svin* af en bande fra Lolland.

Theas mor, Ingelise, er også en styg karakter, der i modsætning til André, ingen bevidsthed har om egen fremtoning. Hun er hysterisk med sit Flora Danica-stel, men vil så gerne være afslappet. Hele familien mødes i sommerhuset i Skagen, og Frank er hundenervøs for at træde udenfor.

Frank vender hjem er en yderst handlingsmættet roman, men dette Ingelise-afsnit viser dog også, at romanen besidder melodisk syntaks. ”Flora Danica-stellet blev kun sat frem ved helt særlige lejligheder, og Ingelise bar det selv ud og vaskede det selv op i hånden. Hvis der var nogen, der skulle ødelægge det, skulle det være hende selv. Stellet var også hovedårsagen til, at sommerhusets alarm var koblet direkte til en vagtcentral, der rykkede ud med det samme. Hun dækkede op i en zenagtig tilstand, hvor der var opmærksomhed på hver eneste bevægelse. Ingelise var glad for at bruge stellet, men det skulle ikke resultere i noget regime, hvor folk ikke slappede af. Dog nedlagde hun forbud mod bolde i baghaven, mens stellet var ude.”

Man behøver ikke læse romanen for at finde ud af, om nogen kommer til at ødelægge Flora Danicaet.

Humoren fosser

Bang Foss' fjerde roman er i al sin klassetematisk alvor således spækket med humoristiske afsnit. Her er flere eksempler, der kendetegner Bang Foss' gale pen: ”I gymnasiet blev han (Frank) venner med Alexander. De interesserede sig for film og litteratur og mødtes tit på Franks klubværelse eller hjemme hos Alexanders forældre og varmede op til byture i weekenderne eller så film. De så mere eller mindre alt fra den franske nybølge, efter at de ved et tilfælde var faldet over Truffauts *Silkehud*, og i 3. g dyrkede de Tarkovskij, og i et anfald af studentikositet så de engang *Stalker* tre gange i træk hen over en enkelt søvnløs nat, og det var vilde var, at de ikke kedede sig, selv om Alexander havde haft en krise midt i anden visning og måtte smøre tigerbalsam på nosserne og drikke fire kopper kaffe, selvfølgelig sort.”

Denne passage fik mig også til at bryde ud i latter i stillekupeen i lyntoget: En pige på litteraturvidenskabsstudiet, hvor Frank studerer, problematiserer til et oplæg det udvidede tekstbegreb ved at analysere billedteksten fra et filmkatalog. På hendes slide står: Et digt / Et ikke-digt. Underviseren er ovenud begejstret. Det får Frank og Alexander til at tage pis på det i eftertiden: ”I flere måneder gik Frank og Alexander rundt og holdt forskellige genstande op i luften, for eksempel en peberkværn, og sagde, – Et digt/Et ikke-digt. De kunne også sige det, efter at de havde spist (...) og en gang sagde Alexander det højt ude fra toilettet, inden han skyllede ud: – Et digt/Et ikke-digt.”

Frank vender hjem er et flot bud på at fortælle den store historie om de store forskelle i det lille land.”

Og da (plot spoiler) Rock Tage på bestialsk vis bliver trampet ihjel af et vanvittigt polterabendoptog, der sender intertekstuelle vink til Jan Sonnergaards novelle Polterabend, når man at knibe en tåre, inden man griner igen. Frank tager hjem til sin mor, der mest af alt er ked af, at Tage skulle dø på denne ydmygende måde.

Ellen trænger til mere alkohol og Frank går ud i køkkenet og ser, at der kun er sødmælk at blande vodkaen med. Der er heller ingen isterninger i fryseren, men replikkerne er til gengæld brandvarme og sidder lige i skabet: ”Drikker du vodkaen uden is, sagde han til Ellen, da han kom ind i stuen igen og satte de to glas og flasken på bordet.

– Ja, sagde hun. – On the rocks.

– On the rocks er med is, mor.

– Du er efterhånden så klog, at du kan undvære hovedet.”

Frank vender hjem er et flot bud på at fortælle den store historie om de store forskelle i det lille land. Det lykkes, for det er vigtige historier, og det er sjovt fortalt. Det er ikke kun systemet, der har fastlåst Frank til underklassen på grund af hans opvækst – det er ligeså meget noget inde i ham selv.

Frank vender hjem fortæller dog ikke noget overraskende nyt om klasserne. Stereotyperne er intakte. De rige er fortsat arrogante og overfladiske, og de fattige er vrede og føler uretfærdighed. Mens Holmberg-familiens kulturjournalist Liv skriver anmeldelser om indvandrekvinder, der er kommet ud af tvangsægteskab, er Franks talerør BT. Så er kontrasterne tegnet op. Men forsøget på bevægelse fra en klasse til en anden og utilpasheden der deraf følger, er interessant romanstof.

Kristian Bang Foss – Frank vender hjem. 380 sider. 299,95 kr.

Udkom d. 6. september 2019 på Gyldendal.

Foto: Gyldendal

TAGS:

ANMELDELSE

FRANK VENDER HJEM

GYLDENDAL

KRISTIAN BANG FOSS

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE INTERESSERET I FØLGENDE:

Stof til eftertanke i **Troels Mylenberg: Vrede unge**
ny **Søren Pind – den kvinder**
spændingsroman **nøgne naghæder**

LAURITZ KORFIX SCHULTZ

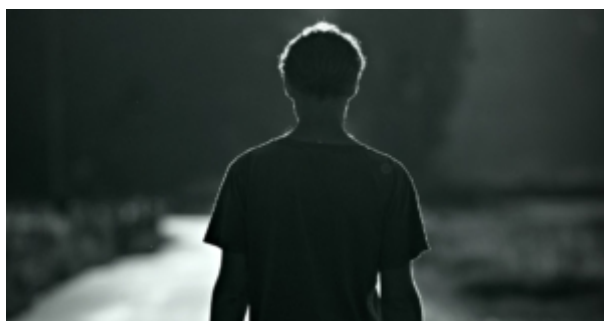

SENESTE ARTIKLER

Lauritz Korfix Schultz, født 1989. Er
cand.mag. i dansk og historie og arbejder som
gymnasielærer og freelancejournalist.
Kan du lide hvad du læser? Så støt Lauritz'
skrivekløe på Mobile Pay 60691117.

M E S T L Æ S T E

**Kristoffer Munk: Mand, pas din egen
tallerken**